

Inleiding

Vanuit het college zijn –in het kader van ombuigingen in opmaat naar de commissie ABZ van 15 september a.s.- vragen gesteld over het te volgen proces.

In het nu volgende wordt hierop ingegaan. Leidende vraag hierbij is:

Stel het college en raad zouden een besluit willen nemen om voor bepaalde maatschappelijke organisaties de subsidie m.i.v. 2022 te willen verlagen of zelfs helemaal stopzetten, wat is dan het te lopen proces vanaf heden?

Om deze vraag te beantwoorden zal allereerst worden ingegaan op het juridische kader. Hier vanuit geredeneerd zullen de te ondernemen acties worden beschreven, die tot slot worden uitgezet in een tijdspad, waarmee de vraag "**wanneer moet wat gebeuren**" in hoofdlijnen wordt beantwoord.

Juridische kaders

-Redelijke termijn

Subsidies kunnen niet zomaar worden stopgezet. Bij het verminderen dan wel geheel dicht draaien van de subsidiekraan zal de gemeente zich moeten houden aan hetgeen hierover is opgenomen in de Awb. Artikel 4:51 Awb bepaalt dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen indien sprake is van (geheel of gedeeltelijk) beëindiging van een subsidierelatie van 3 jaar of meer. Voor subsidierelaties van 3 jaar of minder geldt het begrip redelijke termijn niet. Deze subsidies kunnen – mits op een juiste wijze gecommuniceerd met subsidieontvanger- per ingang van volgend boekjaar worden stopgezet.

Voor subsidierelaties die langer dan 3 jaar worden onderhouden geldt dat de wetgever vindt dat de subsidieontvanger voldoende tijd moet krijgen om maatregelen te kunnen nemen om de gevolgen van de beëindiging of vermindering van de subsidie op een behoorlijke manier op te vangen. De beëindiging of vermindering moet dus op tijd worden aangekondigd. Dit betekent dat *tussen de aankondiging en het daadwerkelijk weigeren van de nieuwe subsidieaanvraag een redelijke termijn moet zitten*.

Wanneer is een termijn redelijk? Dat zal van diverse factoren afhangen. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat een organisatie zich moet kunnen voorbereiden op de veranderende situatie en (dus) verplichtingen in alle redelijkheid moet kunnen afbouwen. Dus een instelling die werknemers in dienst heeft, moet voldoende tijd hebben om haar werknemers te kunnen ontslaan. Een instelling die al les gelden van cursisten heeft ontvangen, moet de gelegenheid krijgen om regelingen met die cursisten te treffen en de cursistenadministratie 'te sluiten', dan wel de lessencyclus af te ronden. Hierbij speelt uiteraard ook de afhankelijkheid van de subsidieontvanger een rol. Des te groter de afhankelijkheid van subsidiegelden, des te meer tijd nodig is om de gevolgen van de beëindiging of vermindering in goede banen te leiden. Sommige instellingen met meerdere geld-/subsidiestromen kunnen de gevolgen nu eenmaal makkelijker opvangen en hebben daar (dus) minder tijd voor nodig.

Tenslotte speelt mee dat het beëindigen dan wel verminderen van de subsidie moet kunnen worden gemotiveerd. Hierbij speelt de mate van urgentie bij de subsidiegever om tot een bezuiniging te besluiten een rol.

Conclusie: een standaard redelijke termijn bestaat dus niet. Belangrijk is dat de subsidieontvanger de tijd krijgt om zijn noodzakelijke handelen hierop af te stemmen. Wel kan worden gesteld dat –mits een zorgvuldig doorlopen procedure- in verreweg de meeste gevallen een jaar voldoende is. Tot slot wordt hier opgemerkt dat in gevallen waar de tijd gaat knellen, het ook altijd mogelijk is een bezuiniging voor een bepaalde organisatie gefaseerd door te voeren.

De redelijke termijn begint te lopen direct na de aankondiging van de overheid dat een nieuwe subsidieaanvraag niet (in zijn geheel) zal worden gehonoreerd. Deze aankondiging is een besluit in de zin van de Awb, waartegen bezwaar en beroep openstaat (i.g.v. Papendrecht dus een collegebesluit, zie hieronder).

-Bevoegdheden

Bij het inrichten van een proces t.a.v. verlaging en/of stopzetten van subsidies is het zinvol om helder te hebben hoe bevoegdheden zijn verdeeld. Immers, de wetgever bepaalt dat de aankondiging voor subsidiemindering een besluit moet zijn in de zin van de Awb, waartegen bezwaar en beroep

openstaat. Wil een besluit bezwaar en beroep overleven dan zal dit besluit moeten worden genomen door het juiste bestuursorgaan.

Conform de door de raad vastgestelde Subsidieverordening (2013) is het college bevoegd te besluiten over het verstrekken van subsidies met in achtneming van de in de gemeentebegroting opgenomen financiële middelen of het subsidieplafond. Dit subsidieplafond wordt jaarlijks door de raad vastgesteld. Kort door de bocht: het college gaat over het al dan niet verstrekken van de individuele subsidie, de raad stelt de (financiële) kaders vast. Normaliter vindt dit plaats in juni, zodat de instellingen met het opstellen van hun begroting rekening kunnen houden met de door de raad gestelde kaders. Wil het college een realistisch subsidieplafond voorstellen aan de raad, dan zal helder moeten zijn (gesprekken subsidie-instellingen!) welke bezuinigingen 'haalbaar' zijn in termen van redelijke termijn.

-Hoorplicht

Voor het orgaan dat besluit tot (deels) beëindiging van de subsidie (i.c. college) geldt een zogenaamde hoorplicht (artikel 12, tweede lid, onder b, van de Awb). Dit 'horen' vindt plaats nadat is meegedeeld dat het college voornemens is geheel of gedeeltelijk de subsidie te beëindigen, zodat de instelling in de gelegenheid wordt gesteld haar bedenkingen/zienswijze naar voren te kunnen brengen. Hierna kan een definitief besluit worden genomen.

Voorbereiding door afdeling

Alle instellingen hebben eind november/begin december 2019 de beschikking ontvangen over de subsidie 2020. Hierin is in alle gevallen de volgende tekst opgenomen:

Gelet op de structurele subsidierelatie die wij met uw instelling hebben, vinden wij het van belang u tijdig te informeren over belangrijke ontwikkelingen die op ons afkomen en gevolgen kunnen hebben voor de subsidie van uw instelling.

Ondanks dat het goed gaat met de Nederlandse economie, worden wij als gemeente geconfronteerd met oplopende kosten en teruglopende budgetten vanuit het gemeentefonds. De gemeente Papendrecht moet financiële keuzes maken om vanaf 2021 de begroting sluitend te krijgen. Over de omvang bestaat nog geen duidelijkheid, maar vast staat dat het om substantiële bedragen zal gaan. Een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke uitgaven zijn de subsidies op grond waarvan diverse verenigingen, instellingen en organisaties belangrijke en waardevolle activiteiten voor onze gemeente verzorgen. Ondanks dat het nu nog niet mogelijk is u duidelijkheid te geven over de mogelijke consequenties voor uw organisatie willen wij u op de hoogte stellen van dit traject.

Daarnaast is door de afdeling een lijst gegenereerd van instellingen waarop bezuinigingen mogelijk zijn. Deze lijst is opgenomen in het 'totaalpakket ombuigingsmogelijkheden' (de zogenaamde ombuigingscatalogus). Deze lijst is in tweeën gesplitst en als bijlagen opgenomen. Lijst 1 is een lijst met instellingen waarmee nog geen 3 jaar een subsidierelatie wordt onderhouden, lijst 2 betreft een lijst met instellingen waarmee langer dan 3 jaar een subsidierelatie wordt onderhouden.

Proces Ombuigingen *subsidies 2022*

➤ Algemene vooraankondiging	reeds gedaan (<i>zie hierboven, alle instellingen subsidiebundel</i>)
➤ Algemeen communicatiebericht naar 'alle partners ombuigingscatalogus'	d.d. 3 september
➤ Bestuurder stelt instelling persoonlijk op de hoogte als organisatie gekozen is uit de subsidielijst	12 – 16 oktober
➤ Brief subsidiebureau
Terugkoppeling gesprek bestuurder/
instelling	19 - 21 oktober
➤ Gesprek instelling m.b.t. voorgenomen besluit
<i>Eerste ambtelijke verkenning (gespreksverslag!)</i>	november 2020
➤ Besluit voornemen specifieke bezuiniging
<i>o.b.v. 'ambtelijke verkenning'/voorstel</i>	januari 2021
➤ Gesprek instelling ('horen')	februari 2020
➤ Definitief besluit (incl. plafond 2022)	maart 2021
(deadline 7 april)
➤ Vaststelling subsidieplafond Raad	juni 2021

Toelichting:

- In de 'ombuigingscatalogus' staan mogelijkheden voor ombuigingen op instellingen waarmee een subsidierelatie wordt onderhouden. Niet overal zijn bedragen ingevuld (omvang ombuiging moet nog worden verkend), sommige bedragen zullen voor 2022 afwijken i.v.m. haalbaarheid 'redelijke termijn'. Procedure voorziet erin dat de 'oogst' gesprekken (overleg haalbaarheid ombuigingen/redelijke termijn) kan worden verwerkt in voorstel aan raad subsidieplafonds 2022.
- Met het oog op de rechtszekerheid verlangt de Awb, dat het subsidieplafond bekend wordt gemaakt, vóórdat de periode waarop het betrekking heeft, ingaat. Om potentiële aanvragers tijdig te informeren hoeveel geld beschikbaar is, worden de plafonds in Papendrecht uiterlijk 1 juli ter publicatie aangeboden. Afwijking van deze datum (b.v. september) is mogelijk en kan 'lucht' geven aan bovenstaand proces.